

Analýza sociálnych vplyvov

Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rovnosť žien a mužov a vplyvy na zamestnanosť

(Ak v niektorej z hodnotených oblastí sociálnych vplyvov (bodov 4.1 až 4.4) nebol identifikovaný vplyv, uveďte v príslušnom riadku analýzy poznámku „Bez vplyvu.“.)

4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.

Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?

Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?

Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

(V prípade vyššieho počtu hodnotených opatrení doplňte podľa potreby do tabuľky pred bod 4.2 ďalšie sekcie - 4.1.1

Pozitívny vplyv/4.1.2 Negatívny vplyv).

4.1.1 Pozitívny vplyv	
a)	
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny: Ovplyvnená skupina č. 3 Ovplyvnená skupina č. 2
d)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.
e)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov): Ovplyvnená skupina č. 3 Ovplyvnená skupina č. 2
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:
4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia	
g)	(V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte pozitívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. znižovanie miery rizika chudoby, priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine)
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny: Ovplyvnená skupina č. 3 Ovplyvnená skupina č. 2
j)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.
k)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov): Ovplyvnená skupina č. 3 Ovplyvnená skupina č. 2
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:
4.1.2 Negatívny vplyv	
a)	
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny: Ovplyvnená skupina č. 3 Ovplyvnená skupina č. 2

d)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:	Ovplyvnená skupina č. 1
	- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Ovplyvnená skupina č. 2
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
g)	4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte negatívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. zvyšovanie miery rizika chudoby, priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine)	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Ovplyvnená skupina č. 1
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
j)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:	Ovplyvnená skupina č. 1
	- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Ovplyvnená skupina č. 2
	Ovplyvnená skupina č. 3	Ovplyvnená skupina č. 2
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.

Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám?

Popíšte hodnotené opatrenie, špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

a) Rozumie sa najmä na prístup k: - sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím), - kvalitatívnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam, - pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím, - zamestnaniu, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce, - zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím, - k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu, - bývaniu a súvisiacim základným komunálnym službám, - doprave, - ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom, - spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám, - informáciám, - k iným právam (napr. politickým).	Navrhovaná právna úprava predpokladá viacero pozitív, najmä sa zavádza lepšia koordinácia procesov posudzovania s cieľom zefektívniť posudzovanie klienta. Integrovaná posudková činnosť bude zahŕňať oblasti posudzovania na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, sociálnych služieb a na účely sociálnej ekonomiky. Vzhľadom na centralizáciu procesu posudzovania sa umožní osobám podať žiadosť o integrovaný posudok, ktorý bude možné využiť na viaceré účely. V rámci posudkovej činnosti sa taktiež posilní sebaidentifikácia osôb, a to vyplnením sebahodnotiaceho dotazníka, ktorý bude podkladom pre vykonanie integrovanej posudkovej činnosti. V rámci sociálnej posudkovej činnosti sa plánuje precíznejšie posúdenie všetkých potrieb a aspektov sociálnej situácie posudzovanej osoby. Návrh zákona má pozitívny vplyv na zníženie záťaže na posudzované osoby (aby nemuseli byť funkčné dôsledky ich zdravotného stavu opakovane posudzované viacerými orgánmi na viaceré účely). Zjednotenie tejto posudkovej činnosti predkladaný návrh zákona predpokladá tak z hľadiska inštitucionálneho zabezpečenia, ale aj súvisiaceho odborného a kvalitatívneho prístupu k jej vykonávaniu, a to s dôrazom na ľudsko-právny prístup vyplývajúci z Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Na základe novo ustanoveného obsahu a rozsahu vykonávania sociálnej posudkovej činnosti a lekárskej posudkovej činnosti v rámci integrovanej posudkovej činnosti podľa návrhu zákona, podkladom pre vydanie integrovaného posudku, ktorý je rozhodnutím vo veci integrovanej posudkovej činnosti, je na základe vykonaného dokazovania správnym orgánom v úzkej súčinnosti s účastníkom konania. V súvislosti s návrhom zákona o integrovanej posudkovej činnosti sa navrhuje rozšíriť spôsob preukazovania dlhodobého zdravotného postihnutia o integrovaný posudok pre účely zákona č. 112/2018 Z. z. v zmysle § 2 ods. 5 písm. b) druhého bodu. Odhaduje sa, že návrh sa môže dotknúť približne 750 zamestnancov integračných sociálnych podnikov. K 30.06.2024 integračné registrované sociálne podniky zamestnávali 712 zamestnancov znevýhodnených v zmysle § 2 ods. 5 písm. b) druhého bodu zákona č. 112/2018 Z. z. Návrh môže mať pozitívny vplyv, nakoľko sa rozširuje možnosť fyzickej osoby preukázať aj týmto spôsobom, že je znevýhodnenou osobou v zmysle § 2 ods. 5 písm. b) druhého bodu zákona č. 112/2018 Z. z. Návrh môže mať negatívny vplyv na prístup uvedených fyzických osôb k zamestnávaniu v integračných registrovaných sociálnych podnikoch, nakoľko sa na ich zamestnávanie nebudú vzťahovať rôzne formy podpory (napr. podľa zákona č. 112/2018 Z. z.) počas doby posudzovania, ktorá môže presiahnuť obdobie 6 mesiacov. Na účely vzniku nárokov v oblasti poskytovania sociálnych služieb vo svojich dôsledkoch teda prechádza výkon posudkovej činnosti z pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov na úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré budú funkčné dôsledky zdravotného stavu u fyzickej osoby posudzovať komplexne (nielen na účely posudzovania nárokov v oblasti sociálnych služieb). Integrovaný posudok bude podkladom na poskytnutie

		sociálnej služby podmienenej odkázanosťou (možného druhu/druhov sociálnej služby, ktoré budú uvedené pre posudzovanú osobu priamo v integrovanom posudku) alebo zabezpečenie poskytovania tejto sociálnej služby/ sociálnych služieb.
b)	Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia? Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.	
c)	Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.: - domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom), - nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov, - deti (0 – 17), - mladí ľudia (18 – 25 rokov), - starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia, - ľudia so zdravotným postihnutím, - marginalizované rómske komunity - domácnosti s 3 a viac deťmi, - jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi), - príslušníci tretích krajín, azyľanti, žiadatelia o azyl, - iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia	Predložený návrh má významný pozitívny vplyv pre osoby so zdravotným postihnutím a osoby s nepriaznivým zdravotným stavom všetkých vekových kategórií.

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí.	
Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rovnosť žien a mužov.	
a)	4.3.1 Dodržuje návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
b)	Bez vplyvu
c)	4.3.2 Môže návrh viesť k zväčšovaniu nerovností medzi ženami a mužmi? Podporuje návrh rovnosť príležitostí? Má návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Popíšte vplyvy.
d)	Popíšte riziká návrhu, ktoré môžu viesť k zväčšovaniu nerovností: Bez vplyvu
e)	Popíšte pozitívne vplyvy návrhu na dosahovanie rovnosti žien a mužov, rovnosti príležitostí žien a mužov, prípadne vplyvy na ženy a mužov, ak sú odlišné: Bez vplyvu
f)	Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva? Ak áno, aké? Akým spôsobom? Zraniteľnou skupinou obyvateľstva sa rozumejú najmä ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migrantky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obeť násillia a pod. Bez vplyvu
g)	Pri identifikovaní vplyvov na rovnosť žien a mužov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi ženami a mužmi, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rovnosti žien a mužov nespočíva len v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti ako aj rodinnom živote, ale taktiež v podpore rovnosti medzi nimi. V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov? Medzi oblasti podpory rovnosti žien a mužov okrem iného patria: - podpora slobodného výberu povolania a ekonomickej činnosti - podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti, - zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života, - podpora rovnosti príležitostí pri participácii na rozhodovaní, - boj proti domácemu násilliu, násilliu na ženách a obchodovaniu s ľuďmi, - podpora vnímania osobnej starostlivosti o dieťa za rovnocennú s ekonomickou činnosťou a podpora neviditeľnej práce v domácnosti ako takej, - rešpektovanie osobných preferencií pri výbere povolania a zosúladovania pracovného a rodinného života. Bez vplyvu

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.

V prípade kladnej odpovede pripojte **odôvodnenie** v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.

a)	Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.	
b)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.	
c)	Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu	
d)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.	Zavedenie rozšírenia spôsobu preukazovania dlhodobého zdravotného postihnutia o integrovaný posudok pre účely zákona č. 112/2018 Z. z. v zmysle § 2 ods. 5 písm. b) druhého bodu môže v niektorých prípadoch prispieť k zániku pracovných miest a to z dôvodu, že sa na ich zamestnávanie nebudú vzťahovať rôzne formy podpory (napr. podľa zákona č. 112/2018 Z. z.) počas doby posudzovania, ktorá môže presiahnuť obdobie 6 mesiacov. Dotknuté pracovné miesta nie je možné kvantifikovať z dôvodu chýbajúcich údajov.
e)	Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?	
f)	Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.	
g)	Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?	
h)	Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).	
i)	Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?	
j)	Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.	
k)	Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?	
l)	Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.	